

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa neljännessä pääsiäisen jälkeisestä sunnuntaista 18.5. ja päättyy kirkastussunnuntaihin 3.8.

Taivaan kansalaisena maailmassa

JES. 32:15–20

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 18.5.

4. pääsiäisen jälkeinen sunnuntai on ilon ja kiitoksen päivä. Sunnuntain vanha nimi, Cantate, nousee Psalmista 98: ”Laulakaa Herralle uusi laulu.” Samaan iloon liittyy Vanhan testamentin teksti Jesajan kirjan luvussa 32.

Jesajan profeetallinen näky on täynnä toivoa. Teksti säteilee messiaanisen ajan lupausten valoa: ”Metsää kaatuu lakoon, kaupunkeja sortuu maahan, mutta te onnelliset, te saatte kylvää kaikkialle, missä vesi kostuttaa maan.”

Te onnelliset saatte kylvää! Siellä missä Hengen sade kostuttaa maan otolliseksi, alkaa autiomaan viheriöidä. Mutta kylväjän pitää jaksaa odottaa. Kun Henki koskettaa janoisia, on riemullinen uuden kasvun aika. Sitä edeltää kärsivällinen odotus ja luottamuksessa kylväminen.

Jesajan kirja pursuaa autiomaakuvia. ”Aavikko iloitsee, autiomaan iloitsee, aro riemuitsee, se puhkeaa kukkaan!” (35:1). ”Autiomaan minä muutan vesilammikoiksi ja kuivan hietikon lähteiden maaksi” (41:18). Jesajan kielen kauneus koskettaa. Hän löytää profeetalliselle sanomalleen luontokuvien vertauskuvallisen voiman: autiomaan, metsä, puut, kauriit ja purot, kaikki ne julistavat Jumalan kunniaa ja hänen lupaustensa pitävyyttä.

Messiaan tulo merkitsee Jesajalle uutta vapauden aikaa. Hengen läsnäolon tunnistaa siitä, että oikeus ja vanhurskaus kukoistavat. Ketään ei poljeta. Henki luo ympärilleen levollisuutta ja rauhaa. ”Siitä kasvaa levollinen luottamus, turvallisuus, joka kestää iäti. Minun kansani saa asua rauhan niityillä – –.” Hengen sade ei synnytä levottomuutta, ei hätäilyä, ei mitään pakotettua tai nostatettua. Hengen vaikutuksesta syntyy kestävä rauha niin ihmis-

ten sydämessä kuin heidän välilläänkin. Ihmisten rauhat voivat rikkoutua, mutta Hengen rauha on särkymätön.

Messiaaninen aika merkitsee vapautta koko luomakunnalle. ”Saatte päästää härkänne ja aasinne vapaasti kulkemaan laitumilla.” Kuivana aikana eläimet sidottiin kiinni, etteivät ne olisi talloneet muutenkin kuivaa maata elinkelvottomaksi. Mutta kun sade hedelmöitti maan, nekin päästettiin vapauteen yltäkyläisen vihreyden keskelle.

Paavali puhuu samoin (Room. 8:19–23) luomakunnan odotuksesta, kuinka kaikki luotu huokaa ihmisen lunastuksen odotuksessa. Nyt koko luomakuntaa painaa ihmisen lankeemuksen paino. Mutta ihmisellä ja luonnolla on sama toivo: lunastuksen päivänä koko maa ylistää Messiasia, vapauttajaa.

Jesajan kirjan sade on messiaanista sadetta, Hengen sadetta, joka synnyttää uutta elämää kaikkialla, minne se ulottuu. ”Meihin tulee korkeudesta henki. Silloin autiomaan muuttuu hedelmätarhaksi.” Henki kostuttaa maan missä tahtoo ja milloin tahtoo. Hengen työtä ei voi ohjailla eikä hallita. Mutta kaipaava voi nostaa kasvonsa taivasta kohden sateen odotuksessa ja pitää kylvöastiansa valmiina.

Paavali iloitsee epistolatekstissä (Room. 8:9–11), miten Jumalan Henki synnyttää kuolleen elämään. ”Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, on tekevä eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkensä voimalla.” Jumalan Henki tekee eläväksi ruumiin, sielun ja hengen. Usko koskettaa koko ihmistä synnyttäen ilon ja kiitoksen elämän rikkaudesta. Juuri siksi Paavali muistuttaa, että ”teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli” (1. Kor. 6:29). Kristillinen usko ei ole ruumiinvastaista henkisyttä vaan koko ihmisen kääntymistä elävän Jumalan puoleen.

Evankeliumitekstissä (Joh. 17:6–10) Jeesus kiittää Isää siitä, että ”minun kirkkauteeni on tullut julki heissä”. Jumalan kirkkaus saa tulla näkyviin Jeesuksen ystävissä juuri siksi, että Henki on heissä tehnyt kuolleen eläväksi. Se kirkkaus ei ole ihmisen eikä hänen tekojensa kirkkautta, vaan Hengen kirkkautta eläväksi syntyneessä.

Onni ja ilo pulppuavat Jesajan tekstistä: ”Te onnelliset!” Kylväjän työ on monesti vaivalloista, eikä sen hedelmiä useinkaan saa nähdä. Mutta kun Henki kostuttaa maan, kaikki kylvön jäljet tulevat esiin. Joskus kylväjä saa itse nähdä kasvun, mutta aina hän saa siihen luottaa. Pidetään kylvöastiat valmiina, pian sataa. ●

Erkki Jokinen

Opistopastori,
Raamattuopiston opettaja

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

MATT. 6: 5–13

5. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ,
RUKOUSSUNNUNTAI 25.5.

Ei maailmasta rukousta puutu.

Olen katsellut Länsimuurilla Jerusalemissa ortodoksijuutalaisten edestakaista huojuntaa heidän rukoillessaan raamatunlausekoteloineen Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumalaa. Olen kuunnellut, kuinka Niilin laakson yli kajahtaa minareetista rukouskutsu tosiuskoville. Olen seurannut, miten Aasian jättimantereen toisella laidalla sytytetään suitsukkeita ja jätetään rukouslappuja kullattujen munkinpatsaiden luona buddhalaistemppeleissä ja etsitään vastausta ja apua elämän kysymyksiin. Näiden, yhden ainoan Jumalan nimeä tunnustavien uskojen ja uskonnon, joka ei lainkaan tunne persoonallista Jumalaa, väliin jää puolestaan suunnaton miljardikansa satoine miljoonine jumalinieneen, jotka ovat kuitenkin kaikki vain sa-

man perimmäisen, persoonattoman todellisuuden ilmentymiä. Tarpeeksi tiukan paikan tullen länsimaisessa maallistuneessa kulttuurissa elävästä jumalankiel-täjästäkin kuoriutuu esiin rukoilija.

Läpi historian eri kulttuureiden ja uskontojen ihmiset ovat eri tavoin kääntyneet näkymättömän todellisuuden puoleen. Onko Jeesuksen opetus vain jatketta tähän moninaisuuteen? Onko hänen rukouksensa vain yksi lisä rukouksen paljouteen, yksi pisara rukousten loputtomassa meressä?

Mikäli näemme hänen opetuksensa ja rukouksensa tällä tavoin, emme taida nähdä lainkaan sitä, mitä hän haluaa meidän näkevän. Jeesus ei mieltänyt opetustaan ja antamaansa rukousta vain jatkumona inhimilliselle uskonnollisuudelle. Hänhän sanoo ensimmäiseksi, miten ei ole rukoiltava. Hänelle ei siis riitä eikä hän ole tyytyväinen siihen, että ihminen ylipäänsä rukoilee. Pelkkä yleisuskonnollisuuden edistäminen ei ollut hänen päämääränsä. Sama asenne näkyy myös laajemmin tekstikohdan ympärillä siinä, että Jeesus kohdisti kritiikkiä myös tietynlaisia almujen antamista ja paastoamista vastaan. Millaista? Sellaista, missä ihmisen omasta uskonnollisesta teosta, ponnituksesta tai suorituksesta riippuu, kuu-leeko Jumala häntä ja hyväksyykö hänet.

Meidän uskonnollisuutemme ei kuitenkaan ole peruste suhteelle Jumalaan, ikään kuin tuo suhde olisi olemassa vain sen tähden, että huomaamme itsessämme uskonnollisen ulottuvuuden ja toimimme sen mukaan. Jeesuksen sanoissa kuvastuu kaiken aikaa se, mikä meiltä itseltämme aina puuttuu. Meiltä puuttuu välimies – välimies Jumalan ja ihmisen välillä. Samalla hänen sanoistaan välittyy myös se, että hänessä meillä on tuo tarvittava ja ainutlaatuinen välimies. Tämä käsitys on sisäänrakennettuna hänen opetuksessaan siitä, kuinka meidän tulee rukoilla.

Jeesuksen opetuksella on toki historiallinen, uskonnollinen ja kulttuurinen taustansa juutalaisuudessa. Ei hän tyhjiöstä käsin toimi. Jo rukouksen rakenne, alun ja lopun keskittyminen Jumalaan ja niiden väliin jäävät elämämme tarpeet, seitsemän pyyntöä, on tyyppillisen juutalainen. Mutta samalla Jeesuksen opetuksen ydin on jotakin, mikä ei nouse vain inhimillisistä edellytyksistä. Kun hän kieltää omiltaan myös pakanallisen tavan mukaisen tyhjän hokemisen rukouksessa – mekaanisen sanojen paljouden käytön – hän samalla kumoaa meidän inhimilliset edellytysksemme tavoittaa Jumala ja saada yhteys hänen kanssaan. Ei ihmisen oma antaumuksellisuus, hurskaus, palavuus, nöyryys, monisanaisuus, äänekkyyys tai mikään muukaan asenne tai ominaisuus ole lähtökohta rukoukselle.

Se on oikea suhde rukouksen kuulijaan. Hän on Isä. Rukous alkaa arameankielisellä sanalla *Abba*, ei juutalaisille pyhällä heprean kielellä. Isää saa lähestyä ja puhutella omalla äidinkielellään. Rodulliset tai historialliset juuremme eivät ole este Isän kohtaamiselle. Jeesuksen käyttämä puhuttelusana on läheinen, arkinen, yksinkertainen ja kunnioittava. Sen sisältö ei kuitenkaan nouse maallisesta isyydestä, joka on aina epätäydellistä ja jossa on synnin ulottuvuus läsnä. Jumalassa ei ole kumpaakaan. Kulttuurimme tai kokemuksemme maallisesta isyydestä eivät määrittele häntä. Hän tekee sen itse, jo ensi sanasta.

Jumalan nimeen *Abba* sisältyy hänen tuntemisensa. Rukouksen alku määrittää siten, millaiseen Jumalaan me tunnustaudumme. Tämä näkyy myös siitä puhutellusta, joka seuraa rukouksen alkua: ” – joka olet taivaissa. Pyhitetty olkoon sinun nimesi.” Nimi merkitsee samaa kuin mitä Jumala on itsessään. Se tiivistää hänen olemuksensa. Hänet voi tuntea vain Pojan kautta. Vain sillä on Isä, jolla on Poika. Yh-

teys Isään meillä voi olla vain hänen Poikansa, Jeesuksen, kautta.

Näissä sanoissa tunnustamme Jumalan olevan persoona, läheinen, hyvä ja rakastava Isä, joka on voimallinen. Etusija elämässämme ja sen asioissa kuuluu hänelle: ” – Tulkoon sinun valtakuntasi. Tapahdukoon sinun tahtosi, myös maan päällä niin kuin taivaassa.” Näissä sanoissa pyydämme Jumalan kunnian ja tahdon toteutumista elämässämme.

Aloitus antaa siis sisällön suhteellemme Jumalaan. Hänelle on tärkeää, että tunnemme hänet ja että meillä on yhteys häneen. Hän välittää tarpeistamme. Kun nämä kaksi puolta liittyvät toisiinsa, se varjelee meitä tekemästä omaa nimeämme, valtaamme ja tahtoamme elämän keskipisteeksi. Jätämme tarpeemme, huolestamme ja pelkomme elämän välttämättömyyksiä riittävydestä Isän käsiin.

Rukous on sen tunnustamista, että olemme riippuvaisia Jumalasta ja haluamme hänen saavan kunnian. Siksi on täysin johdonmukaista ja luonnollista, että pyydämme hänen valtapiirinsä kasvamista ihmisten elämässä ja maailmassa. Koska olemme riippuvaisia hänestä, tuomme siis hänelle myös ajallisen elämämme päivittäiset tarpeet. Nekin ovat välttämättömyyksiä: leipä, syntien anteeksianto, välttyminen pahan eli Saatanan kiusauksilta ja pääsy hänen vallastaan. Jeesuksen mainitsemat tarpeet pitävät täten sisällään aineellisen, hengellisen ja moraalisen ulottuvuuden. Ne sulkevat sisäänsä koko elämämme.

Suotta ei ole todettu, että Isä meidän -rukous sisältää tiivistetysti yhteenvedon Jeesuksen koko julistuksesta. Se tuo Jumalan valtakunnan todellisuuden elämäämme ja keskellemme. Ja se sisältää kaiken, mitä Jeesus sanoi ja teki. ●

Ilkka Ryttilahti

Pastori, Uudenmaan aluejohtaja,
Suomen Raamattuopisto

Korotettu Herra

JOH. 17: 24–26

HELATORSTAI 29.5.

Helatorstain sanoma on tuonut uskontunnustuksiimme kaksi tärkeää lausetta: ”Astui ylös taivasiin, istuu Jumalan Isän Kaikkivaltiaan oikealla puolella.” Tämä sanoma on tarjonnut myös monien kirkkojen alttaritauluaiheen: Jeesus noussemassa pilviin opetuslasten katseiden seurattessa. Alttarimaalauksista, ehkä uskontunnustuksen lauseistakin syntyneet mielikuvamme eivät vastaa helatorstain raamatullista sanomaa, jos on syntynyt vaikutelma surullisista jäähyväisistä: Jeesus on poissa, opetuslapset on jätetty orpoina opettelemaan omillaan toimeen tulemistä. Yhtä vähän oikea on ajatus työnsä lopettaneesta Vapahtajasta, joka nyt Herraksi korotettuna, emerituksena nauttii ansaitsemastaan kunniaista taivaan joutilaisuudessa. Jumalan valtakunnan perusta tuli asetettua ja valtakunnan lähetysduunit on jätetty seuraajien harteille – saapa nähdä kuinka käy!

Helatorstain 2. vuosikerran Johannes-teksti on Jeesuksen ylipapillisen esirukouksen loppusanoista. Jeesus rukoilee sen puolesta, että opetuslapset pysyisivät Isän ja Pojan rakkauden yhteydessä: ”– jotta heissä pysyisi sama rakkaus, jota sinä olet minulle osoittanut, ja jotta minä näin pysyisin heissä.” Pelastuksen ja opetuslasten edessäolevan lähetystehtävän perustana on kolminaisuuden persoonien välinen rakkaus, Jeesuksen ainutlaatuinen yhteys Isään ja hänen jumalallinen kirkkautensa.

Esirukous suuntaa ajatukset pelastuksen lopulliseen täyttymykseen, siihen, että opetuslapsetkin pääsisivät kirkkauden näkemiseen eli sinne, minne Jeesus on siirtymässä. ”Isä, minä tahdon, että ne, jotka olet minulle antanut, olisivat kansani siellä, missä minä olen.” Silloin ol-

laan perillä kirkkauden valtakunnassa, usko on vaihtunut näkemiseen. Toisaalta Jeesuksen kirkkauteen liittyy tässä rukouksessa myös se, mikä inhimillisesti katsoen näyttää vastakohtalta. Jeesus on aluksi rukoillut, että Jumala veisi hänen työnsä päätökseen kirkastamalla hänet ristin sovituskuolemassa (17:5).

Jukka Thuren pohtii tällä kohtaa Jumalan tuntemisen syviä polkuja näin: ”Jumalan tunteminen ei ole saavutettu tila, vaan meidän on yhä uusissa usein järkyttävissä tilanteissa opittava tunnistamaan Jumalan vaikutus. Jos kerran sen oppii kirkkaimmin tuntemaan Jeesuksen ristin kuolemasta, on syytä olettaa, että Jeesus myös jatkossa opettaa tuntemaan Jumalan rakkautta tapahtumissa, joissa maailma näkee ainoastaan joko tarkoituksetonta kärsimystä tai enintään Jumalan vihaa.”

Jeesus ei ota taivaaseenastumisessa etäisyyttä omiinsa. Hän on yhä läsnä ja kohdattavissa sanassaan. Hän sanoo jatkavansa opetustyötään: ”Minä olen opettanut heidät tuntemaan sinun nimesi ja opetan yhä.” Jeesus on omiensa keskelä maailmassa, joka kerran torjui hänet ja yhä torjuu. Ja kaikesta huolimatta opetuslasten tehtäväksi jää tehdä Jeesus tunnetuksi juuri tässä maailmassa, jossa pahan valta näyttää murtumattomalta. Isoissa kuvioissa se näkyy siinä, että Herodeksen sukuiset modernit tyrannit käyvät kullankimalteisista ovista puhuakseen rauhasta, vaikka povitaskussa on sotasuunnitelmat ja povessa vallanhimo. Pienemmissä kuvioissa se näkyy kaikessa siinä pahassa, mitä virsikirjan synnintunnustusliite sattuvasti ja monipuolisesti sanoittaa kenelle tahansa parempaa itsetuntemusta kaipaavalle.

Jeesuksen rukouksessa on vahvasti läsnä Jumalan ja langenneen maailman tai Jumalan seurakunnan ja maailman välinen jännite. Jo aiemmin Jeesus on todennut: ”Jos maailma vihaa teitä, muistakaa, että ennen teitä se on vihannut minua. Jos

te kuuluisitte tähän maailmaan, se rakastaisi teitä, omiaan.” (Joh 15:18.) Helatorstain saarnaajan haastava tehtävä on viestittää kuulijoille jotakin siitä erosta, mikä käsitteillä *rakkaus* ja *totuus* on, kun siirtyään Jeesuksen sanoista postmodernin maailman ja median kielipeleihin. Johanneksen 1. kirjeessä aiheeseen avautuu yksi näkökulma: ”Älkää rakastako maailmaa, älkää sitä, mikä maailmassa on. Jos joku rakastaa maailmaa, Isän rakkaudella ei ole hänessä sijaa. Sillä mitä kaikkea maailmassa onkin, ruumiin halut, silmien pyyteet ja mahtaileva elämä, se kaikki on maailmasta, ei Isästä. Ja maailma himoineen katoaa, mutta se, joka tekee Jumalan tahdon, pysyy iäti.” (1. Joh. 2:15–17.)

Helatorstain, helluntain ja kolminaisuudenpäivän tekstien punaisena lankana kulkee lähetystyö ”– jotta maailma uskoi si” (17:21). Joskus lähetystyö oli kansankirkossamme ikään kuin itsestään selvä aihe kuten toisaalla koulujen suvirret! Suomalainen todellisuus on muuttunut yhä alergisemmaksi kaikelle kristilliselle ja kansankirkko sen mukana. Puhumattakaan siitä, että oltaisiin huolissaan siitä, miten esim. maahanmuuttajamme saisivat kuulla pelastuksen evankeliumin, joka välillisesti on hyvinvointiyhteiskuntamme perusta, ollaan huolissaan ihan muusta. Seurakuntien hallinnossa monet tekevät kaikkensa, että lähetystyö menettäisi tukirahansa. Näin maailma tunkee kirkkoon moraalisesti hurskaissa valeasuissa – joiden sisälle osuu Jeesuksen sana (vähän vapaasti lainattuna): ”Voi teitä, te tasa-arvon moralistit ja fariseukset! Te olette pimittäneet tiedon avaimen. Itse te ette ole menneet sisälle, ja niitäkin, jotka ovat halunneet mennä, te olette estäneet.”

Helatorstaina ei kuitenkaan ole syytä jäädä synkistelemään maailman pahuutta eikä edes kansankirkon syöskykierteitä. Usko voi vahvistua ja ilo löytyä ajatellessa Jeesusta, joka ei taivaassaan lepää, vaan

toimii hyväksemme. Helatorstain virret tarjoavat tästä hienoja sanoituksia. Tässä näyte 1000 vuoden takaa virrestä 107: ”Et omiasi milloinkaan orvoiksi hylkää maailmaan, vaan annat Pyhän Henkesi lohduttajaksi, oppaaksi. Velkamme suuren maksaja, puolustat meitä taivaassa, Isäsi aina rukoilet ja hänen kanssaan hallitset.” ●

Martti Ylinen

Pastori, Kauniainen

Pyhän Hengen odotus

JOH. 7: 37–39

6. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 1.6.

Päivän evankeliumiteksti on lyhyt, vain kolmen jakeen mittainen. Se liittyy jakssoon, jossa Jeesus on Jerusalemissa lehtimajanjuhllilla ja arvuuttelu hänen ympärillään käy kuumana. Monet ovat vakuuttumassa hänen messiaanisuudestaan, mutta toisille hän on vihattava ”kansanvilitsijä”. Kansan johtajat ovat jo valintansa tehneet ja haluaisivat saada Jeesuksen pois päiviltä, mutta hänen aikansa ei ole vielä tullut. Tämän arvuuttelun keskelle Jeesus julistaa päivän evankeliumin sanat, joita Johannes sitten selittää.

Jeesuksen sanat liittyivät käynnissä olevan juhlan kulkuun, nimittäin veden vuodattamiseen kultaisesta maljasta tai ruukusta alttarille ja runsaiden sateiden rukoilemiseen tulevaksi sadekaudeksi. Kuten tavallista, Jeesus nytkin ottaa teeman ajallisesta kehyksestä ja antaa sille syvemmän, hengellisen, iankaikkisen merkityksen. Kuten hänen Messiaanisuutensa ei ole ajallista kuninkuutta ja maallista valtaa, ei hänen antamansa vesikään ole kasveja ja helteessä hikoilevan janoa ruokkivaa vettä, vaan henkeä ravitsevaa, hengellistä elämää synnyttävää vettä taivaasta.

Tässä liitytään siihen kristilliseen VT:n tulkintaan, jossa typologisesti ymmärretään Israelin kansan erämaassa pelastaneen kalliosta kumpuavan veden ole-

van esikuva Kristuksesta (2. Moos. 17:1–7, vrt. 1. Kor. 10:3–4). Samoin kuin kerran janoonsa erämaassa nääntyvälle kansalle kalliosta kumpuava vesi toi elämän, samalla tavoin tässä langenneen maailman erämaassa nääntyvälle syntiselle Kristus tuo elämän.

Hän tekee sen Pyhän Henkensä kautta. Ennen hänen paluutaan Isän luokse Pyhän Hengen työstä vain kerrotaan edeltä. Mutta ensimmäisen helluntain jälkeen Kristus on läsnä omiensa kanssa Pyhän Henkensä kautta. Pyhä Henki avaa opetuslasten sokeat silmät ymmärtämään Kristuksen työn ja löytämään Jumalan Raamatun sanasta. Jumala ei jätä omiaan vaeltamaan yksinään ja seuraa taivaasta kannustaen heidän kulkuaan. Kristus on itse kanssamme lupauksensa mukaan: ”Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti” (Matt. 28:20). Taistelua, jota joudumme päivittäin käymään omaa lihaa ja Perkelettä vastaan, ei käydä omin voimin: ”Jos Kristus on teissä, teidän ruumiinne tosin on kuollut synnin vuoksi, mutta Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi. Jos siis teissä asuu Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, niin hän, joka herätti Kristuksen kuolleista, on tekevä eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkensä voimalla.” (Room. 8:10–11.) ●

Lauri Vartiainen

Pastori, vararehtori,
Suomen Raamattuopisto

Pyhän Hengen vuodattaminen

JOH. 14: 15–21

HELLUNTAIPÄIVÄ 8.6.

Jeesus valmisti opetuslapsiaan etukäteen kohtaamaan ristinkuolemansa, ylösnousemisensa ja taivaaseen astumisensa. Hän varjeli heitä sellaiselta, mikä olisi muuten tullut heille täysin odottamatta. Sellaiset

asiat koettelevat kenen tahansa kristityn uskoa. Yllättävissä tilanteissa asetetaan Jumalan rakkaus ja oikeudenmukaisuus usein kyseenalaiseksi. Opetuslasten epäilyksiä kuvasi esimerkiksi Matteus kertoessaan tapahtumista juuri ennen Jeesuksen taivaaseenastumista. Muutamat opetuslapsista epäilivät. Jeesus halusi viimeiseen asti vahvistaa heitä, jotta he paremmin kestäisivät eron hänestä. (Matt. 28:17.) Uskon kautta on mahdollisuus nähdä tulevaisuus toivorikkaasti. On odotettavissa hyvää. Jumalan käsissä ihmisen oma kuolema ja ero läheisistä, joiden elämää värittää usko, on erilaista, kuin luopuminen ilman Jumalan antamaa toivoa. ”Ei elämä pääty kuolemaan, vaan vaihtuu uuteen ja parempaan”, on hautajaisissa usein kuultu lause. Jeesuksen varassa se on totta. Raamattu opettaakin avoimesti ja vakavasti rukoilemaan: ”Opeta meille, miten lyhyt on aikamme, että saisimme viisaan sydämen” (Ps. 90:12). Viisautta on antaa Jumalalle mahdollisuus osoittaa todeksi se, mitä hän lupaa.

Jeesuksen opetuslasten usko liitti heidät aivan ensimmäiseksi pelastukseen. Iankaikkisuudessa heitä odotti Jeesuksen heille valmistama koti. (Joh. 14:1–3.) Usko liitti heidät myös poikkeuksellisen tärkeään tehtävään. Jumalan pelastussuunnitelmassa heillä oli apostolien ainitlaatuinen asema. Heidän tuli jatkaa Jeesuksen työtä maailmassa ja olla todistamassa siitä, minkä he omin silmin näkivät. Heidän todistuksensa varaan rakentuu kristillinen julistus läpi aikojen. Esimerkiksi kirkkomme kastekaavassa apostolinen todistus saa kauniin muodon, kun kastettavalle sanotaan: ”Ota pyhä ristinmerkki otsaasi ja rintaasi todistukseksi siitä, että ristiinnaulittu ja ylösnoussut Jeesus Kristus on sinut lunastanut ja kutsunut opetuslapsekseen.” Tämän apostolit todistivat: Ristiinnaulittu on Ylösnoussut. Hän elää, ja häneen uskovat tulevat

elämään hänen kanssaan iankaikkisuu-
dessa.

Jeesuksessa ruumiillistui Jumalan tahto. Alusta lähtien hän on ilmaissut syntiin langenneelle ihmiskunnalle hyvän tahtonsa sitä kohtaan. Syntiä hän vihaa. Se erottaa ihmisen Jumalasta ja voi viedä hänet ikuiseen kadotukseen. Jumala tahtoo pelastaa hukкуvat. Se on mahdollista vain siten, että meidän syntimme sovitetaan ja saamme aloittaa Jumalan edessä uudestaan puhtaalta pöydältä. Jumalan totuus on, että hän ei pistänyt meitä syyllisiä kärsimään, vaan hän tuli itse kärsimään meidän edestämme. Ristiinnaulittu ja ylösnoussut Jeesus on meidän Vapahtajamme. Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa. Jeesukseen uskova on suostunut sovintoon Jumalan kanssa ja tullut ikuisen elämän perilliseksi.

Jeesuksen opetuslapset lähtivät kristittyjen joukon etummaisina viemään evankeliumin ilosanomaa kaikkialle maailmaan. He eivät lähteneet kuitenkaan yksin, omien voimiensa ja oman viisautensa varassa. Jeesus lähetti heille auttajan, totuuden Hengen, joka palautti heidän mieleensä kaikki Jeesuksen sanat. Hengen johdolla he jakoivat sanaa muille. Taivaaseen astumiseensa saakka Jeesus oli ollut heidän puolustajansa, auttajansa, lohduttajansa, neuvonantajansa ja asianajajansa. Toinen puolustaja, Pyhä Henki, ei ollut Jeesus uudessa hahmossa. Hän on kolmiyhteisen Jumalan kolmas persoona Isän ja Pojan rinnalla. Hän todistaa Jumalan totuutta maailmalle Sanan ja sakramenttien kautta. Hän tekee Jeesuksen sanat eläviksi ja voimallisiksi. Sen tähden Jeesus on Sannassa läsnä seurakuntansa keskellä.

Jeesus sanoi, että hän ei enää ilmaise itseään maailmalle. Tiedämme, että kyse on eri asiasta kuin siitä, että maailmasta hänen on seuraajansa kutsuttava, koska synnitöntä ihmistä ei ole. ”Syntinen olin jo syntyessäni, synnin alaiseksi olen siinnyt

aitini kohdussa” (Ps. 51:7). Maailma tar-
koittaa niitä ihmisiä, jotka eivät kutsusta huolimatta ja ilman uskoa voi saada nähdä sitä, minkä Jeesukseen uskovat tulevat näkemään. He eivät ole yhdistyneet häneen eivätkä siis näe häntä elämässään. Todellinen Kristus-usko on paljon enemmän kuin kristilliset periaatteet ja tavat. Se on Vapahtajaan luottamista ja hänen tahtonsa rakastamista. Hänen ajattelutapansa ja tahtonsa muovaavat häneen uskovia. He eivät tahdo päästää irti siitä, mikä on hänen tahtonsa. Maailmassa on toisin. Siksi hän on poissa sieltä. Oppilailleen hän on läsnä oleva ja näkyvä Vapahtaja. He noudattavat hänen tahtoaan, ei pakosta vaan rakkaudesta häneen, ja niin hänen läsnäolonsa voidaan nähdä heidän elämästään.

Helluntaina puhutaan Pyhän Hengen saamisesta, joka sek in on seurausta siitä, että rakastetaan Jeesusta. Hän on taivaaseen noustuaan pyytänyt Isältä lahjan omilleen. Pyhä Henki on lahja, Jeesuksen omien apuun kutsuttu puolustaja. Jeesus on itse puolustajanamme taivaassa. Toinen puolustaja toimii maan päällä. Ja lisäksi: Isä itse rakastaa heitä ja kuulee heidän pyyntönsä.

Helluntai ei keskity puimaan kolminaisuusoppia, miten yksi Jumala voi olla kolme persoona. Emme keskity teoretisoimaan Pyhän Hengen työtä. Jeesuskin vain totesi: ”Tuuli (*pneuma* ’henki’) puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen hengestä syntyneen laita.” (Joh.3:8.) Antakaamme tilaa Totuuden Hengelle. Jeesuksen sanat tuovat valoa ja elämää pimeään ja kuolleeseen maailmaan. Maan päällä ollessaan hänet voitiin nähdä ja hän lausui tärkeät sanansa. Kerran kaikki saavat hänet nähdä. Hänen omilleen se ei ole vain ohikiitävä hetki. He tulevat näkemään hänet ikuisesti. ●

Antti Herkkola

Kirkkoherra, Kalvolan seurakunta

Salattu Jumala

JOH. 15: 1–10

PYHÄN KOLMINAISUUDEN PÄIVÄ
15.6.

Pyhän kolminaisuuden päivän tarkoituksena ei ole saattaa meitä ratkaisuun mahdotonta yhtälöä ja nujertumaan, kun siitä ei tule mitään, vaan katselemaan Jumalan ihmeellistä rakkautta meitä kohtaan ja uskossa turvautumaan häneen. Ajatus kolmiyhdistisestä Jumalasta jää meille selittämättömäksi, jos oman järkemme varassa yritämme sen selittää. Yksi voi olla kolme vain siksi, että Jumalalle kaikki on mahdollista. Raamatussa Jumalan kolminaisuus ei ole ongelma, vaikka sitä käsitettä ei käytetä. Esimerkiksi luomiskertomuksessa kuulemme hänen puhuvan monikossa itsensä kanssa. Jumala sanoi: ”Tehkäämme ihminen omaksi kuvaksemme.” On siis olemassa persoonien välinen yhteys. Vanha testamentti antaa kaiken kaikkiaan sellaisia todistuksia kolminaisuudesta, että niiden jälkeen Jeesuksen sanat Isästä, Pojasta ja Pyhästä Hengestä eivät ole yllätys.

Koko Raamatun suurin yllätys meidän ihmisten kannalta on se, miten Jumala suhtautuu meihin, joista on tullut särkyneitä Jumalan kuvia. Luoja, kaiken olevaisen Isä ei ryhtynyt rankaisemaan meitä, jotka syntiin langenneina olemme pilanneet kauniin luomistyön. Meidän inhimillisen oikeustajumme mukaista olisi ollut, jos Jumala olisi tuominnut meidät jäämään ikuisesti eroon hänestä. Hänen ratkaisunsa oli kuitenkin yllätys, joka ei olisi koskaan itsestään voinut nousta meidän mieleemme. ”Me julistamme, niin kuin on kirjoitettu, mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat” (1. Kor. 2:9).

Voidaksemme pelastua ja päästäksemme takaisin Jumalan tykö hän toi meidän omistettavaksemme anteeksiannon. Ratkaiseva lähtökohta on, että Jumala, jota vastaan me olemme rikkoneet, haluaa antaa meille anteeksi. Toinen ratkaisevan tärkeä asia oli, että hän tuli ihmiseksi. Se, joka rikkoo, on vastuussa rikkomuksistaan. Koko ihmiskunta on syntiä tehnyt ja on Jumalan kirkkautta vailla. Jeesus Kristus, Jumalan Poika kärsi meidän edestämme. Syytön ihminen asetui syyllisten paikalle. Kenenkään kannettavaksi ei ole koskaan laskettu sellaista taakkaa, jonka hän kantoi. Kaikille on annettu mahdollisuus pelastumiseen ja nähdä Jumalan sydämeen. Hän ei ole vain Kaikkivaltias Luoja ja kaiken olevaisen Isä vaan ennen kaikkea Armahtaja. Poika on kuva Isän sydämen hyvydestä ja rakkaudesta meitä kohtaan.

Kolmas tärkeä asia meidän pelastumiseksemme on usko Jeesuksessa annettuun anteeksiantoon. Päivän evankeliumissa uskon tärkeys paljastuu Jeesuksen kuvassa itseään viinipuuksi, joka on elämän lähde. Meidän on välttämätöntä olla yhteydessä häneen pelastuaksemme. Oksa ei voi elää, kasvaa ja kantaa hedelmää olematta yhteydessä runkoon. Me tulemme kristityiksi, kun syntyy yhteys meidän ja Jeesuksen välille. Me pysymme kristittyinä niin kauan, kuin yhteys on olemassa.

Jeesus vertaa Jumalaa viinitarhan hoitajaan. Hänen työnsä on kahdenlaista. Hän hoitaa kelvollisia oksia niin, että ne antaisivat paremman sadon ja hän leikkaa pois kelvottomat oksat. Kelvottomien oksien pois leikkaaminen on mahdollista vain sille, joka tietää, että ne eivät hyvästä hoidosta huolimatta enää tuota satoa. Ne ovat kuolleet, koska yhteys runkoon on poikki. Kyse on sellaisesta lopullisesta ratkaisusta, jonka vain Jumala voi tehdä. Vertauksessaan hedelmättömästä viikunapuusta (Luuk. 13:6–9), Jeesus kuvaa Jumalan kärsivälliseksi

viinitarhuriksi. Käytäntö oli, että jos puu ei kantanut hedelmää kolmeen vuoteen, sitä pidettiin hedelmättömänä. Vain ne puut, joista tiedettiin, ettei niistä saada mitään syötävää, sai hävittää. Jeesus kuvaa liikuttavalla tavalla, miten puu sai lisää aikaa. Ehkä siitä vielä huolellisella hoidolla saisi hyödyllisen puun tulevaisuudessa. Vertauksen perusajatus ei kuitenkaan ole siinä, että Jumala on pitkämielinen loputtomiin. Jumala on rakkaus. Hän tahtoo antaa jokaiselle, pienimmällekkin ja epätodennäköisimmälle mahdollisuuden ja aikaa kehittyä. Vertauksessa on kuitenkin vakava varoitus ajan päättymisestä. Siihen Jeesus viittaa tämän päivän evankeliumissakin. Nyt on pelastuksen päivä.

Viinitarhuri hoitaa elossa olevia oksia karsimalla kuolleita ja uudistaa harventamalla. Kasvu kiihtyy. Joskus uudistuminen vaatii leikkaamista melkein alas asti. Versot leikataan, mutta alkaa uusi, runsas versominen. Jumalan viinipuu runkonaan Kristus kantaa oksillaan rypäleitä, kun niitä hoidetaan ja ne pysyvät kiinni rungossa. Monet kristityt ovat kokeneet uskostaan huolimatta hyvinkin suuria koettelemuksia. Ne eivät kuitenkaan ole merkinneet loittonemistä Jeesuksesta, vaan tarvetta olla entistä lähempänä häntä. Ainoa mahdollisuus uskon ja toivon säilymiseksi on tietoisuus siitä, että kaikki koituu niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa ja jotka hän on suunnitelmansa mukaisesti kutsunut omikseen. (Room. 8:26.)

Kristitylle on elinehto pitää kiinni Kristuksen sanoista. Niissä on hänen Henkensä, kolmiyhteisen Jumalan Henki. Niiden varassa kristitty elää uskoen, että hänen elämänsä kaikki asiat ja vaiheet ovat ikuisuuteen asti Jumalan hyvissä käsissä. Siksi kristitty rukoillen etsii Jumalan tahdon toteutumista. Rukous Jeesuksen nimesä kannattaa, sillä siitä syntyy aina hedelmää. Miten ja milloin Jumala vastaa, se jää

hänen asiakseen. Tärkeintä on, että Jeesus kuulee omiaan ja antaa Henkensä niiden rukousavuksi, jotka pysyvät hänessä ja hänen sanassaan. ”Myös Henki auttaa meitä, jotka olemme heikkoja. Emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin. Ja hän, joka tutkii sydämet, tietää mitä Henki tarkoittaa, sillä Henki puhuu Jumalan tahdon mukaisesti pyhien puolesta.” (Room. 8:26–27.) ●

Antti Herkkola

Tien raivaaja

LUUK. 1: 57–66

JUHANNUSPÄIVÄ,

JOHANNES KASTAJAN PÄIVÄ 21.6.

Juhannuksena ollaan suomalaisen suven ytimessä. Luonto on kauneimmillaan, elämä viheriöi ympärillämme. Monille juhannus merkitsee myös lomakauden starttia. On tullut aika unohtaa arkityö ja vaihtaa hetkeksi vapaalle. Saunan kuistilla istuskeleva suomalainen saattaa kesäkesän kauneuden keskellä ajatella Luojaan töiden suuruutta. Mahtaako silmien edessä avautuva näkymä olla sittenkään satumaa? Elämän ihmeellisyys ja luonnon tarkoituksenmukaisuus julistavat meille Luojaan suuruutta.

Kristinopissa on tavattuu puhua tässä yhteydessä Jumalan yleisestä ilmoituksesta. Jumalan luomisteot puhuvat sille, joka on niille avoin. Rippikoulussa olen joskus esittänyt nuorille kysymyksen: kuinka moni teistä uskoo, että rannekello voi syntyä sattumalta. Harva pitää asiaa mahdollisena. Ihminen ja koko luomakunta on koneisto, joka on paljon vaativampi luomus kuin kello. Kuitenkin moni nykyihminen on valmis hylkäämään kristillisen käsityksen luomisesta, jonka mukaan Jumala on elämän antaja ja maailman luoja. Kristillisessä kirkossa uskomme, että

Jumala luo jatkuvasti uutta ja pitää elämää yllä. Elämä on jokapäiväinen Jumalan ihme. Kun hän vetää kätensä pois, elämä loppuu.

Juhannuksen vanhan testamentin teksti puhuu juuri tästä elämän rajallisuudesta. Ihmisen kauneus on kuin kedon kukka! Ruoho kuivuu, kukka lakastuu, kun Herran henkäys koskettaa sitä. Ihmiset ovat kuin kukka, joka kukoistaa hetken, mutta tätä ei kestä ikuisesti. Pohjolan kessa menee pian ohi. ”Sommaren är kort”, niin kuin ruotsalainen artisti **Tomas Ledin** laulaa. Ennen kuin huomaammekaan, kesäinen tuuli vaihtuu syksyiseksi viimaksi ja lehdet putoavat puista. Mutta on olemassa myös jotakin pysyvää: ”Ruoho kuivuu, kukka lakastuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iäti.”

On siis olemassa jotain sellaistaakin, mitä ajan hammas ei kuluta: Jumalan sana. Nykyään ollaan taipuvaisia ajattelemaan juuri päinvastoin. Raamattua pidetään oman aikansa uskonnollisen ajattelun kuvauksena, jota ei voida enää ottaa tosissaan. On kyllä totta, että Raamatussa on piirteitä, jotka nykytietämyksen valossa näyttävät kuuluvan menneeseen aikaan. Ajatellaan vaikka Raamatun maakeskistä maailmankuvaa. Tästä ei kuitenkaan pidä vetää sellaista johtopäätöstä, että Raamatun sanoma olisi vanhentunut. Pelastukseen liittyvissä asioissa Raamattu viitoittaa meille oikean tien. Pelkkä yleinen ilmoitus ei riitä. Tämä on kristillisen uskon perustava lähtökohta. Siksi Jumala on ilmoittanut meille itsensä aivan erityisellä tavalla Jeesuksessa Kristuksessa. Jeesuksen sanat ja teot ovat iankaikkisen elämän sanoja. Niiden kautta me saamme pelastavan uskon. Paavali kirjoittaa tästä: ”Usko syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana.”

Me emme voi vakuuttaa ketään Raamatun sanan totuudesta. Siitä voidaan varmistua ainoastaan omakohtaisen koke-

muksen kautta. ”Joka tahtoo noudattaa Jumalan tahtoa, pääsee kyllä selville siitä, onko opetukseni lähtöisin Jumalasta vai puhunko omiani” (Joh. 7:17). Tämä tie ei useinkaan ole helppo. Johannes Kastajan isä Sakarias on tästä hyvä esimerkki. Sakariaan ja hänen puolisonsa Elisabetin elämää varjosti yksi kipeä asia: lapsettomuus. Kaiken inhimillisen toivon mentyä Jumala vastasi vanhan pariskunnan rukouksiin ja lupasi heille pojan. Sakariaan ensi reaktio tähän oli epäily. Asia tuntui yksinkertaisesti mahdottomalta. Saatamme ihmetellä Sakariaan saaman rangaistuksen ankaruutta. Hän menetti puhekykynsä kuukausiksi, koska ei uskonut enkelin antamaa lupasta. Epäusko on vakava asia. Herran sana kuitenkin toteutui Sakariaan epäilyksistä huolimatta. Jumalalle ei mikään ole mahdotonta. Kun lapsi sitten ympärileikataan ja hänelle annetaan nimi, Sakarias saa puhukykynsä takaisin. Epäusko vaihtuu koettelemuksen ja sen läpikäymisen myötä ylistykseksi.

Mahtaako monikaan muu asia yhtä usein kuin vaikeudet työntää ihmistä etsimään elävää Jumalaa. Elämän kamppailuissa ja kipujen keskellä ei ehkä jää muuta vaihtoehtoa kuin heittäytyminen Jumalan varaan. Joko hänen lupauksensa osoittautuvat todeksi ja koetetukselta päästään ennemmin tai myöhemmin tai sitten kaikki menetetään. Joskus voidaan joutua todella tiukoille. Mutta näin on käynyt Jumalan pyhille ennenkin. Tästä ovat esimerkkinä Aabraham, Jaakob, Joosef ja monet muut. Abraham, jonka koetukseen kuului Sakariaan tavoin lapsettomuuden kipu, toivoi, vaikka toivoa ei ollut. Paavali, monien koetusten läpi käynyt mies, kirjoittaa hänestä: ”Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupasta, vaan sai voimaa uskostaan. Hän antoi Jumalalle kunnian varmana siitä, että Jumala pystyy tekemään sen mitä on luvannut.” (Room.4:20–21.) Tällaisen

luottamuksen Jumala tahtoo meissäkin synnyttää. Taivas ja maa katoavat, mutta Jumalan sana pysyy. ●

Jorma Pitkänen

TT, kirkkoherra, Jämijärven seurakunta

Katoavat ja katoamattomat aarteet

LUUK. 12: 13–21

2. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 22.6.

Jakso on talletettu vain Luukkaan evankeliumiin. Tekstin varsinainen opetus löytyy Jeesuksen vastauksessa miehelle, joka lähestyi häntä pyyntöineen. Voimme nähdä tilanteen aluksi siltä kannalta, että kysymyksessä on vastaamaton rukous; onhan pyytäminen nimenomaan rukousta, kun sen kohteena on Jumala/ Jeesus. Tekstikohdasta ei ole valittu siihen sunnuntaihin, jolloin teemana on ”Usko ja rukous”, vaikka se kävisi siihenkin valaisemaan kuulematta jääneiden rukousten ongelmaa.

Kysymyksessä on siis mies, joka on joutunut kahnauksiin veljensä kanssa, joka haluaa pitää kuolinpesän jakamattomana omien todennäköisesti itselleen sen hallinta- ja käyttöoikeuden. Tapaus kuuluu yhteiskunnallisen vanhurskauden piiriin. Kolminaisuusajatus merkitsee Jumalan hallintavaltaa myös maallisissa kysymyksissä. Jumala on luonut ihmiselämän ja sen mekanismit, joiden puitteissa on määrä toteuttaa oikeudenmukaisuutta. Niin on Jumalan tahto. Ja siksi olettaisi Jeesuksen välittävän miehen rukouksen taustalla olevasta ongelmasta ja puuttuvan siihen, nuhtelevan veljeä ja kehottamalla tätä suostumaan perinnönjakoon.

Miksi hän ei tehnyt sitä? Teksti avaa vastauksia kysymykseen.

Jeesus käyttää vastauksessaan samaa ilmausta, kuin heprealainen mies tapellessaan heimolaisensa kanssa Egyptissä Moosesen tullessa heitä erottelemaan. Kuka on asettanut sinut meille tuomariksi ja ja-

komieheksi? (2. Moos. 2:11–14; nykykäänös ei tuo vastaavuutta samalla tavalla esille.) Mooses siis yritti edistää oikeudenmukaisuuden toteutumista, mutta häntä yritettiin siitä estää. Jeesus puolestaan kieltäytyi miehen pyytäessä sitä.

Johanneksen evankeliumi luonnehtii Moosesen ja Jeesuksen eron lain ja evankeliumin eroksi. ”Lain välitti Mooses, armon ja totuuden toi Jeesus Kristus.” Molemmat ovat Jumalalta. Lain piiriin kuuluu oikeudenmukaisuus. Evankeliumin ja armon piiriin kuuluu ihmisen ja Jumalan välisen yhteyden rakentuminen Jeesuksen uhrin kautta. Ja motivaatio siihen pääsemiseksi syntyy puolestaan sillä, joka tuntee syntinsä. Armon tarvetta ei olisi syntynyt tekstin miehelle, jos Jeesus olisi myötäillyt ja tukenut tämän pyrkimyksiä. Sen tulos olisi ollut miehessä jo ennestäänkin olevan oikeassa olemisen tunto. Se olisi tukenut hänen itsevanhurskauttaan. Jeesus ei sanonut miehen olevan väärässä, mutta hän toi esiin synnin, joka vaivasi sekä häntä että hänen veljeään, ahneuden. Suurissa, jopa maailmanhistoriallisesti tärkeissä muuttokäytöksissä näemme tämän. Vallankumouksissa kaadetaan itsekkäitä ja ahneita tyranneja ja diktaattoreita, mutta vallankumouksen tekijät osoittautuvat sangen usein uusiksi itsekkäiksi tyraneiksi ja diktaattoreiksi.

Jeesuksen vastauksen loppu osoittaa, mikä on kaikkein tärkeintä, mihin molempien veljesten ja jokaisen tulee keskittyä ennen kaikkea muuta. ”Tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta.” Elämän asiat on saatettava oikeaan tärkeysjärjestykseen. Tärkeintä on elää niin, että kuoleman edessä koeteltavat arvot ovat kohdallaan, että ihmisellä on aarre taivaassa silloin, kun tämä maailma jätetään, riippumatta siitä, ovatko tämän ajan aarteet olleet runsaat vai vähäiset. Taivaallinen ja siksi ikuisesti kestävä aarre on syntien anteeksiantamus, jonka Jeesus meille lahjoittaa.

Meidän ihmisten tehtävä on Jumalan oikeudenmukaisuuden vaatimuksen tuntien toteuttaa myös oikeudenmukaisuutta. Mutta sen tulee tapahtua yleisihimillisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin tukeutuen. Se ei ole ainoastaan kirkon tehtävä eikä sen keskeisin tehtävä. ●

Arno Toivanen

Kutsu Jumalan valtakuntaan

LUUK. 19: 1–10

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 29.6.

Eräässä ristisanassa kysyttiin apostolia. Oikea nimi oli Sakkeus, jonka laatija siis uskoi olevan ilmeisesti yksi kahdestatoista apostolista. Virheeseen sisältyi kuitenkin myös osatotuus. Kyllä Sakkeuksestakin tuli Jeesuksen kutsuma ja lähettämä (*apostolos*), kun hän otti kutsun vastaan. Ei hän sen jälkeen voinut enää vaieta elämänsä suurimmasta ihmeestä, vaikka hän ei jättänytäkään ajallisia tehtäviään kuten nuo kaksitoista. Elämään tuli uusi sisältö ja uusi laulu. Toteutui koko Raamatun viimeisen kirjan lähes viimeinen jae: ”Henki ja morsian sanovat: Tule! Ja joka kuulee, sanokoon: Tule! Ja joka janoaa, tulkoon, ja joka tahtoo, ottakoon elämän vettä lahjaksi.” (Ilm. 22:17.) Tällainen ketjureaktio kuuluu aitoon uskoon ja herätykseen.

Ennen uskon ihmettä Sakkeus kuului siihen joukkoon, josta samassa Ilm:n luvussa sanotaan: ”Vääryyden tekijä tehköön edelleen vääryyttä!” Nyt hän kuului joukkoon, josta sanotaan: ”Joka on vanhurskas, tehköön edelleen vanhurskautta” (Ilm. 22:11). Synnissä rypenyt, kuten alkutekstin verbi tuossa jakeessa ilmaisee, on tullut kertakaikkisen puhdistuksen ja jatkuvan ”pyykinpesun” lähteelle (Joh. 13:10). Kristityn autuas vaihtokauppa on jatkuvaa synnin vaihtamista armon, uskon rippiä Lutherin sanoin. Synnin muodot ovat vain vaihtuneet rötöksyneistä valkoisiin synteihin. On totta

erään rukoilevaissaarnaajan sanat: ”Laki tekee syntiseksi, evankeliumi tekee roistoksi.” Käytin tätä ajatusta eräissä hurskaiden piirissä ja sain melkoiset nuhteet. Sellainen ajatus ei kuulemma sovi enää uskosta vanhurskaiksi tullessiin. Olin ja olen eri mieltä, sillä mitä lähemmäksi Kristusta pääsemme, sitä selvemmin näemme sydämemme jatkuvasti tuottavan syntitehtaan. **Paavo Ruotsalainen** opetti karusti Nivalassa nuorta **Niilo Kustaa Malmbergiä**, joka näki toisten synnit mutta ei omiaan ja saarnasi siksi ylhäältäpäin. Paavo tokaisi monien kuullen: ”Kattopas tuota saatanoo, kun lahtoo kansaa.” Hän ohjasi Niilon Siionin vuorelta Siionin vuorelle ristin juurelle. Lakiä tarvitaan, mutta se yksin jättää yksin. Yksin armo ei jätä yksin.

Aadam ja Eeva etsivät suojaa Jumalan katseelta puiden lehvistöstä, kun olivat havainneet itsensä alastomiksi ja syntiintlangenneiksi. Sakkeus etsi suojaa sykomoripuun lehtien suojasta varmaan kahdestakin syystä. Hän oli lyhyt, mutta halusi nähdä Jeesuksen. Hän myös häpesi ja pelkäsi ihmisiä, joita oli pettänyt. On mahdollista, että noilla seuduilla Johannes Kastajan parannussaarna oli sattunut. Hänhän oli rikkonut juuri siinä, mistä Johannes vaati parannusta ja kääntymystä (Luuk. 3:11–13). Laki oli tehnyt syntiseksi, mutta ei ollut vienyt sisälle evankeliumin armahdukseen. Ilman mitään vaatimusta pelkkä Jeesuksen kohtaaminen särki hänen sydämensä. Hän vaihtoi rahan ja mammonan himon ja haalimisen armon ikävään ja elävään uskoon. Sellainen usko ilmenee tehtyjen vääryyksien korjaamiseen, jopa yli sen, mitä laki vaatii. Laki vaatii vain viidenneksen sakkoo tehdyn vääryyden suuruudesta (3. Moos. 6:5). Sakkeus halusi maksaa nelinkertaisesti sen lain määräyksen mukaan, joka tarkoitti kotieläinten tappamista ja varastamista (2. Moos. 22:1).

Herännyt ihminen oppii laulamaan ”Mooseksen ja Karitsan virttä” (Ilm. 15:3). Sen profeetta Jeremia ilmaisee sattuvalla ja satuttavalla sanaleikillä heprean kielellä: *Heeliiluu – halleeluu*, itkekää – kiittäkää ja iloitkaa. Syntien tähden on itkettava ja valitettava, jotta voi armosta iloita. Tämäkin on jatkuva tila, minkä **Hedberg** syvä-lisesti ilmaisee minulle rakkaassa virressä 123. Mikä murheen ja ilon vaihtelu, mikä valitus uskon heikkoudesta, hitaudesta ja lankeemuksista. Mikä kaipuu murheel-lisen lohdutuksesta: ”Taas anna Hengen iloa yhdessä meidän maistaa. – Sanasi ovi aukaise ja anna sanan saarnalle nyt Pyhän Hengen voima.”

Minullekin on muistutettu, että saaduista kokemuksista Jumalan koulussa ei saisi puhua vaan olisi keskityttävä vain objektiivisiin perusasioihin. Ymmärän hyvin tämä vaatimuksen, sillä onhan meillä suuri taipumus ylpeillä kokemusistamme ja jopa syödä saamiamme lahjoja. Siksi varsinkin Hengen hedelmä meiltä itseltämme kätetään (Gal. 5:22). Mutta silti on myös kerrottava toisillekin kerjäläisille, mistä leipää on saatavilla. Olen ihmetellyt, että juuri elämän syvimmissä laaksoissa ja jopa kuoleman porteilla Jumala on antanut sanastaan maistaa Hengen iloa. Näinä aikoina olen muistellut ”korkeita tervehdyksiä” 26 ja 14 vuoden takaa. Silloin sanan ovi aukaistaan ihanalla tavalla ja molempiin laaksoihin annettiin myös sama kehotus: ”Mene kotiisi omaistesi ja ystäväsi luo ja kerro heille, kuinka suuria tekoja Herra on sinulle tehnyt ja kuinka hän on sinua armahtanut” (Mark. 5:19.)

Kyllä näistä kokemuksista saa kertoa, mutta myös siitä, millaiseen autiomaa-han ja heikkouteen viedään kirkastumisen vuorilta. Itse Paavali sai tämän oppia sekä aivan kirjaimellisen Arabian kautta että suurten kokemusten sisältämän ylpistymisen vaaran tähden: ”Minun arrossani

on sinulle kyllin; sillä minun armoni tulee täydelliseksi heikkoudessa” (2. Kor. 12:7–10). Sellaisesta ei pidä kertoa, mikä korottaa omaa minää mutta alentaa Kristusta: ”Hänen tulee kasvaa ja minun vähetä” ja jopa hävetä (Joh. 3:30). Sellaisen ei tule myöskään laulaa, jolla ei ole, mistä laulaa.

Sakkeus joutui aivan toisenlaiseen tullaukseen tullessaan alas piilostaan. Enää hän ei hävennyt ihmisiä vaan omia syntejään. Väärä ilo muuttui oikeaksi ja kirkas-tuneeksi iloksi, väärä murhe mammonan tähden muuttui oikeaksi murheeksi, jossa väärällä mammonalla tehtiin ystäviä iäsiin majoihin (Luuk. 16). Omien syntien murhe vapautti toisten syntien tarkkailusta. Sitä harrastivat nuo muotojumaliset, jotka nyt kadehtivat häntä, kun ennen olivat halveksineet. Sakkeus oppi oikean onnellisuuden lain, jossa ei niinkään etsitä omaa onnea vaan halutaan tehdä toisia onnellisiksi. Afrikkalainen sananlasku opettaa viisaasti vastaamaan kysymykseen, voitko hyvin: ”Voin hyvin, jos sinäkin voit hyvin.” ●

Erkki Ranta

TT, eläkkeellä oleva kirkkoherra,
Tampere

Kadonnut ja jälleen löytynyt

LUUK. 15: 11–32

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 6.7.

Mitä vastaa vanhempi veli?

Luukas 15 on kadonneiden luku. Se kertoo psalmin 23 taustat. Mitä on tapahtunut ennen kuin voidaan sanoa: ”Herra on minun paimeneni.” Luvun alusta käy ilmi, että kaikenlaiset kuulijat olivat edustettuina: syntiset ja siivosyntiset, harmaat kuulijat ja nurisijat. Jeesus oli hyvä puhuja, joka huolehti siitä, että kuulijat ymmärsivät puhutun. Tuhlaajapoika selvittää ja syventää kadonneen lampaan ja rahan opetuksen, vanhempi veli 99 lampaan ja yhdeksän kolikon sanoman.

Nuorempi veli edustaa pakanoita ja syyllisyyttä, vanhempi juutalaisia ja katkeruutta. Löydämme itsemme ja niinhän vertaus päättyykin: se jatkuu lisäämällä nimiä ”poikani” ja ”veljesi” paikalle. Toiset porhaltavat takki auki, toiset pusaka tiukasti napitettuna. Katkeruus on pahempi ongelma kuin syyllisyys. Katkera on aina onneton, myrkyttää ja tartuttaa ympäristönkin. Holtittomalla oli sentään hauskat hetkensä ja kaverinsa. Niin katkeruus kuin syyllisyydenkin ovat ikioma tuottemme. Ne saavat vihaamaan itseään, inhoamaan elämää ja muita. Syyllisyyteen on vastaus anteeksisaaminen ja katkeruuteen anteeksiantaminen.

Enemmän kuin veljeksistä kertomus on isästä, rakastavasta ja odottavasta isästä. Miksi isä odottaa ja hyvä paimen (Jeesus) etsii? Ensiksi koska hän rakastaa suurimmalla rakkaudella: Jeesus antoi henkensä lammasten edestä (Joh. 10:11; Jes. 43:1-3). Toiseksi ”nimensä kunnian tähden” (Ps. 23:3; Hoos. 11:1-4). Ollakseen ”hyvä paimen” paimen ei voi kadottaa yhtäkään. Enemmän kuin veljesten synneistä kertomus on isän armosta.

Vahva syntioppi on kuvattu jakeissa 12-15. Kun naimaton alle 20-vuotias poika vaatii perintöosuuttaan, hän oikeastaan toivoo isän kuolemaa. Jokainen synti kohdistuu Jumalaan ja sisältää tämän toiveen. Minua toiset, ei edes Jumala määrää. Se, joka yrittää hallita elämänsä, haluaa pian hallita muitakin. Arvostelukyky soikaistuu, arvot kiertyvät nurin, kaikki on kaupan. Eesaulla esikoisoikeus meni pappusopalla, nuoremman veljen perintöosa käteisellä. Synnintekijä etsii syntitoverin, suuressa joukossa omantunnon polte tuntuu lievemältä. Elämä sikopaimenena merkitsee alkukielen ilmaisussa elämää pelastuksen ulkopuolella. Syntielämä on ylösalaisin käännettyä elämää: nautinto tuo tuskaa ja vapaus vankeutta. Synnin anatomia tuottaa lantaa, jonka päälle ase-

tutaan makaamaan, ja sitä sanotaan elämästä nauttimiseksi. Synti ei säästä rahoja, ihmistä, terveyttä, ihmissuhteita, ei edes lapsia ja puolisoa, ei aikaa eikä iäisyyttä.

Isä rakasti poikaa niin paljon, että antoi tämän mennä, vaikka tiesi, mitä lähdistä seuraa. Veljellä oli omat syynsä siihen, ettei hänkään estellyt. Isä otti kantaakseen halveksitun huolenpidon ja torjutun rakkauden tuskan. Kenelle tuhlaajapoika sanoisi kiitos? Isä tahtoi voittaa poikansa sydämen, ei muodollista kuuliaisuutta. Voit elää ulkonaisesti kymmenen käskyn mukaan, mutta sydämessäsi kaivata ja rakastaa muita jumalia ja syntiä. Isä tahtoi antaa mahdollisuuden todelliselle suhteelle antamalla vapauden. Hän ei antanut vapautta siksi, että olisi hyväksynyt sen, mihin vapaus johti. Isä halusi todellista yhteyttä, uskoa, ei ohjeiden noudattamista, uskontoa.

Isä rakasti poikaansa niin paljon, että odotti tämän paluuta joka päivä, valot paloivat, paisti oli uunissa lämpimänä, puhtaat vaatteet ja sormus valmiina ja isä tähyilemässä portille päin. Hänelle, joka tulee, on vastaanotto aina lämmin. (Joh. 6:37)

Isä rakasti niin paljon, ettei tuominut poikaa hänen vääristä valinnoistaan. Kertomuksessa havainnollistetaan armonjärjestyksen keskeiset kohdat. On suruttomuus, jolloin vailla yhteyttä Sanaan, rukoukseen ja seurakuntaan usko kuolee. On hengellinen kuolema (”veljesi oli kuollut”). Parannus katumuksena (”meni itseensä”) ja uskona eli kodin ja isän ikävänä, myös liikkeelle lähtemisestä ja synnintunnustamista (”minä lähdän ja sanon”). Jumala vaikuttaa tahtomisen ja tekemisen, mutta nekin tarvitaan. On hengellisesti kuolleen uudestisyntyminen (”heräsi eloon”), lahjavanhurskaus (”parhaat vaatteet”) ja uusi elämä kuuliaisuudessa, ei enää raskaana taksvärkinä vaan

kiitollisena ja iloisena työnä kodin, Jumalan valtakunnan hyväksi.

Isä näkee, armahtaa, juoksee vastaan, syleilee, suutelee. Jos tuhlaajapojan suunnitelma palkkalaisuudesta toteutuisi, olisi talossa kaksi vanhempaa veljeä. Vanhempi veli ei moitteettomasta käyttäytymisestä huolimatta kunnioita isää eikä rakasta veljeään. Katkeruus, viha ja armottomuus tihkuvat läpi. Hän tuntee isän rakkauden ja ankaruuden, muttei tunne armoa, koska ei ole koskaan ollut armoa tarvitseva. Kertomus päättyy riemuun armahdetusta syntisestä, mutta myös suureen kysymykseen: Mitä vastaa vanhempi veli? ●

Keijo Rainerma

Rovasti, kirkkoherra,
Kankaanpään seurakunta

Armahtakaa!

JOH. 8: 2–11

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 13.7.

Jeesuksen uskonnolliset vastustajat virittivät Jeesukselle ansan ja toivat hänen eteensä aviorikoksesta kiinniotetun naisen. Mooseksen lain mukaan aviorikokseen syyllistyneet sekä mies että nainen oli tuomittava kuolemaan. ”Jos mies tavataan makaamasta toisen miehen vaimon kanssa, molemmat on surmattava, sekä nainen että mies, joka hänen kanssaan makasi” (5. Moos. 22:22). Miksi kuitenkin vain nainen oli syytettyinä? Missä pettäjä mies oli? Oliko hänet jo kivitetty vai oliko hän lahjonut todistajat niin kuin joissain Raamatun selitysoissa on arveltu. Jo tämä yksityiskohta osoittaa, että ihmisten tuomiot ovat yksipuolisia ja vajavaisia. Vain Jumala voi tuomita oikein ja oikeudenmukaisesti.

Raamattuun kriittisesti suhtautuvien mukaan Mooseksen lain julmat rangaistukset osoittavat Raamatun olevan vanhentunut kirja, jonka neuvoja ei tulisi tänä päivänä noudattaa. Tällöin kuitenkin unohtuu, että kristillisessä kirkossa on

apostolien ajoista lähtien Pyhän Hengen johtamina (Apt. 15. ja Gal. 3:19–25) tulkittu, että Mooseksen lain ns. seremonialaki ei sido kristittyjä. Syntiuhrit, ruokaohjeet ja puhdistussäädökset ovat uudessa liitossa käyneet Jeesuksen sovitus työn tähden tarpeettomiksi. Ne olivat vain kasvattajina Kristukseen. Jumala oli säätänyt ne määrääjäksi. Sen sijaan Raamatun ns. moraalilaki sitoo myös tämän päivän kristittyjä, koska se perustuu luomiseen. Jumalan säätämä moraalilaki on istutettu kaikkien ihmisten omaantuntoon luomisen perusteella. Siksi lakia tuntemattomat pakana-kansatkaan eivät voi tekojaan puolustella. Tähän asiaan Paavali vetoaa roomalaiskirjeessä (Room. 1. luku). Siksi kristillisessä kirkossa on tähän päivään asti opetettu kymmentä käskyä, vaikka se sisältyy Mooseksen lakiin. Jos Raamatun moraalilaita halutaan sanoutua irti, silloin pitäisi myös lopettaa kymmenen käskyn opettaminen rippikoulussa.

Tämä päivän teksti osoittaa sen, että Mooseksen lain rangaistuslaki ei koske tämän päivän kristittyjä. Kun Jeesus ei suostunut kivittämään aviorikoksesta kiinni otettua naista, hän käytännössä osoitti Mooseksen lain rangaistuslain käyneen Uudessa liitossa tarpeettomaksi. Jeesuksen sovitus työn tähden ei tarvitse kivittää syntistä ihmistä, vaikka tämä olisi sen synneillään ansainnut. Jeesus täytti lain ihmisen puolesta. Armo menee oikeuden edelle. Monissa maissa yhteiskunnan laki heijastaa tänä päivänä Jumalan armollisuutta syntistä kohtaan. Kuolemantuomiota ei hyväksytä.

Naisen lynkkausvaatimuksen edessä Jeesus on vaikean paikan edessä. Jos Jeesus suostuu naisen kivittämiseen, hän on ristiriidassa oman armollisen rakkauden julistuksensa kanssa ja rikkoo miehittäjien eli Rooman lakeja vastaan. Jos taas Jeesus kieltää kivittämisen, hän asettuu Mooseksen lakia vastaan.

Jeesuksen vastustajat tulivat yllätetyiksi, kun Jeesus alkoi syyttää heitä. Myös Jeesus vetosi Mooseksen lakiin, jossa sanotaan ”Todistajien on heitettävä ensimmäiset kivet, ja sen jälkeen kaikkien muidenkin on osallistuttava syyllisen kiittämiseen” (5. Moos. 17:7). Hän kumartui maahan kirjoittamaan ja totesi: ”Se teistä, joka ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven.” Raamatun selittäjiä on paljon mietityttänyt se, mitä Jeesus mahtoi kirjoittaa maahan. Kirjoittiko hän jokin raamatunlauseen tai Jumalan käskyn vai kirjoittiko Jeesus hiekkaa läsnäolijoiden syntejä?

Mooseksen lain mukaan yhden ihmisen antama todistajalausunto ei riitä todistamaan ketään syylliseksi, syytettiinpä häntä millaisesta rikoksesta tahansa. Tarvittiin vähintään kaksi todistajaa. ”Kuolemantuomion langettamiseen tarvitaan vähintään kahden todistajan lausunto” (5. Moos. 17:6). Rikkomuksen todistajien on heitettävä ensimmäiset kivet. ”Jeesuksen sanat kuultuaan he lähtivät pois yksi toisensa jälkeen, vanhimmat ensimmäisinä,” koska he omassatunnossaan tiesivät olevansa syyllisiä. Kun todistajat poistuvat, ei ollut enää näyttöä rikoksesta.

Jeesus oli ainoa, joka olisi voinut synnittömänä Jumalan Poikana heittää ensimmäisen kiven. Jeesus kuitenkin sanoi naiselle: ”Nainen, missä ne kakki ovat? Eikö kukaan tuominnut sinua? Ei, Herra, nainen vastasi. Jeesus sanoi: En tuomitse minäkään. Mene, äläkä enää tee syntiä.” Jeesus antoi naiselle kaikki hänen syntinsä anteeksi ja haluaa antaa tänäkin päivänä meille kaikille syntimme anteeksi, ovat ne sitten miten pahoja tai hävettäviä tai salaisia tahansa. Kukaan ei ole niin syntinen, ettei Jumalan armo hänelle riittäisi. Eri asia on, kelpaako Jumalan armo meille ihmisille.

Vaikka Jeesus armahtikin aviorikkojanaisen, hän ei kuitenkaan esiintynyt va-

paan seksin hyväksyvänä liberaalina. Jeesus sanoi naiselle: ”Mene, äläkä enää tee syntiä.” Tämä tärkeä kohta saarnatekstistä lähes aina unohdetaan. Syntinen ihminen voi Jeesuksen sovitustyön tähden kelpata Jumalalle, mutta synti ei koskaan kelpaa Jumalalle. Jeesus ei tullut vanhurskauttamaan syntiä vaan syntisiä ihmisiä. Siksi Jumala haluaa, että luovumme väärästä elämästä. Jeesus sanoo kaikille katuviljele: ”Minä en tuomitse sinua. Mene, äläkä enää tee syntiä.” ●

Antti Ijäs

Kappalainen, Piikkiön seurakunta

Herran palveluksessa

MATT. 16: 13–19

APOSTOLIEN PÄIVÄ 20.7.

Perikoopin tapahtumat sijoittuvat Filipoksen Kesareaan. Se sijaitsi Hermonin juurella, pyhän maan pohjoisessa ääripäässä, Jordanin alkulähteillä. Filippos oli rakennuttanut sen keisari Augustuksen kunniaksi. Raamatussa Augustus vilahdaa kuin ohimennen jouluevankeliumissa. Hänelle rakennetussa kaupungissa, pakanoitten mailla, Jeesus ilmoittaa ensimmäisen kerran opetuslapsilleen olevansa herrojen Herra. Mutta millainen Herra? Samasta kaupungista alkaa Jeesuksen viimeinen matka Jerusalemiin.

Jeesus esittää opetuslapsille kysymyksen, joka onkin kysymysten kysymys. Kuka Jeesus on? Ensin hän tiedustelee, mitä mieltä ihmiset ylipäätään olivat. Opetuslapset vastaavat, että ihmiset pitivät häntä Johannes Kastajana, Eliaana, Jeremiaana tai jonain muuna profeettana. Nämä olivat kaikki keskeisiä Jumalan miehiä, joilla oli yhtymäkohtia Jeesukseen. Kuitenkin he olivat vain profeettoja. Johannes oli tien valmistaja Jumalan valtakuntaan, Jeesus on se tie. Elia herätti ihmisen jopa kuolleista, Jeesus herättää kaikki ihmiset kerran kuolleista. Jeremia oli kansansa

johtohenkilöiden hyljeksimä ja viaton kärsijä tapahtumissa, joihin hän ei voinut vaikuttaa, Jeesus koki ristillä Jumalan hylkäyksen kärsiessään viattomasti koko ihmiskunnan edestä.

Seuraavaksi Jeesus kysyy opetuslapsien kantaa: ”Kuka Jeesus heidän mielestään on?” Saman kysymyksen Jeesus esittää kaikille ihmiselle henkilökohtaisesti. Yleisen mielipiteen taakse ei voi kätkeytyä. Kun Pietari tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi, voidelluksi kuninkaaksi ja elävän Jumalan Pojaksi, se on napakymppi vastaus. Pietarille se oli kaikkea muuta kuin itsestäänselvyys tai helposti ymmärrettävissä: tässä mestarissa itse Jumala on paikalla, Jumala keskellämme, Immanuel. Pietari ei päätenyt tunnustukseensa laskemalla yhteen, mitä Jeesus teki ja mitä Messiaasta kirjoituksissa sanottiin. Moni häntä paljon oppineempikaan ei tähän kyennyt. Pietari seurasi karismaattista loistavaa opettajaa, ihmisten parantajaa ja ihmeiden tekijää, mutta ei tästä päästä vielä käsitykseen Messiaasta, saati Jumalan Pojasta. Tällainen tunnustus nousee vain sen ihmisen huulilta, joka saa olla autuas sen tähden, mitä Jumala on hänelle ilmoittanut. Pietari ei omassa lihassaan ja veressään, siis kaikessa ihmislähtöisessä, olisi tätä kyennyt ymmärtämään. Jumala oli avannut hänen silmänsä ja siksi hän näki. Kuinka tärkeää onkaan se, että Jumala antaa meille sokeille näkökyvyn?

Mutta ei Pietarinkaan ymmärrys ollut jumalallisesta ilmoituksesta huolimatta täydellistä. Pietari tunnusti Jeesuksen Messiaaksi, vaikkei tämän olemusta ja tehtävää vielä täysin käsittänytkään. Jo hetkeä myöhemmin luvun lopussa Jeesus joutuu nuhtelemaan Pietaria tämän omista ihmislähtöisistä ja siten vääristä ajatuksista rajuilla sanoilla: ”Mene pois, saatana.” Joitakin kuukausia myöhemmin Pietari jopa kielsi edes tuntevansa Jeesusta. Syvämpi ja samalla sitoutuneempi

usko, joka ei elä hetken tunnelmissa, tuli myöhemmin. Usko, jonka edestä Pietari oli valmis kuolemaan, tuli Jumalan lahjana. Toki Pietarilla oli horjumisia uskossaan myöhemminkin. Lääke niihin oli sama, mitä Pietari itse tarjosi muille: katumus ja paluu Jeesuksen sanoihin.

Jeesus kertoi myös, kuka Pietari on: ”Sinä olet Pietari (kreik. *petros*), ja tälle kalliolle (kreik. *petra*) minä rakennan seurakuntani.” Mikä tämä kallio on? Ensimmäisiltä vuosisadoilta löydämme kirkkoisiltä viisi eri tulkintaa: 1) Pietari 2) kaikki apostolit, mutta Pietarilla on erityisasema 3) Pietarin tunnustus 4) Jeesus Kristus 5) kaikki Kristukseen uskovat. Selvästi suosituin tulkinta kirkkoisilla oli vaihtoehto kolme. Tunnustuksensa ja uskonsa tähden Pietari oli tullut osaksi sitä Kristus-kalliota, peruskiiveä, huippukiveä, jonka varaan koko kristillinen seurakunta tulisi rakentumaan. Jeesus on viime kädessä tämä kivi (vaihtoehto neljä), josta puhutaan jo Psalmassa 118:22–23 ja johon sekä Jeesus itse (Mark. 12:10–11) että Pietarikin myöhemmin kirjeessään viittaavat (1. Piet. 2:4–6). Vuorelle rakennettu Jerusalemin temppeli saisi väistyä. Uusi temppeli muodostuisi ihmisistä, jotka tunnustavat Jeesuksen Jumalan Pojaksi ja jotka Jeesuksen valtuuttamina julistavat häntä ja elävät hänessä sanan ja sakramenttien välityksellä. Tälle Kristus-kalliolle päässeihin, Kristukseen uskoviin, ei kuolemalla ole valtaa.

Seurakunnan tuntomerkinä on avainten valta. Useimmiten tämä tulee todeksi ripissä, jossa joko julistetaan synnit anteeksi Jeesuksen uhrin voimasta tai sitten pidetään ne katumattoman kohdalla. Herran palvelijan on hyvä muistaa tässä paikkansa. Pietari ei saanut avainten omistusoikeutta, mutta käyttöoikeuden hän sai. Omistusoikeus on Jeesuksella (Jes. 22:22; Ilm. 1:18), mutta tätä jokaiselle kristitylle sallittua käyttöoikeutta seurakunnan tulisi käyttää aktiivisesti. Ja huo-

mattavaa on, että myös syntien pidättäminen katumattomalle kuuluu avainten valtaan, niin poliittisesti epäkorrekta kuin se onkin tänä päivänä. Avainten vallassa ei ole kyse mistään vähäpätöisestä asiasta. Sen vaikutus ulottuu ikuisuuteen asti. ●

Veli-Matti Kujala

TM, Raamattuopiston opettaja

Rakkauden laki

MARK. 10: 17–27

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 27.7.

Sana *laki* kalskahtaa korvissa helposti epätoivotulta ja kielteiseltäkin asialta. Erityisesti se tuntuu siltä, jos tajuaa ajaneensa ylinopeutta ja näkee edessään tiellä poliisin, joka kehottaa ajamaan tien laitaan. Silloin laki tuntuu kaikkea muuta kuin mukavalta ja toivoisi, ettei sitä olisi keksittykään. Kun lakia sovelletaan sen kaikessa ankaruudessaan minuun, toivoisin, ettei sitä olisikaan.

Sana *laki* tuo usein mieleen myös käskyt ja kiellot: ”Älä tee niin! Et saa! Tee näin! Sinun täytyy, sinun pitää, sinun tulee!”

Niinpä emme yleensä ainakaan vapaa-aikamme mielenvirkistykseksi juuri pohdiskele kysymystä laista. Lain ajattelemisen tuntuu vain ikävältä velvollisuudelta. Ja silloin, kun kysymys laista joka tapauksessa tulee esiin, ruumiskin ikään jännittyy, vähän samaan tapaan kuin silloin, kun alikersantti astuu alokkaan tupaan ja vaatii tupailmoitusta.

Sana *laki* ei tunnu mukavalta sanalta. Sen sijaan sana *rakkaus* tuntuu aivan toisenlaiselta. Sitä teemaa ajattelee mielellään vaikka rannalla aurinkoa ottaessa tai kotiaskareitten keskellä. Kun rakkautta alkaa ajatella, koko kehokin tuntuu jollakin tavalla rentoutuvan, suupielet nousevat ylöspäin. Jos huoneessa on muitakin samaa asiaa pohtivia, iloinen rupattelu

täyttää pian koko tilan. Eikä siinä mitään ihmettä tietenkään olekaan. Rakkautta meistä jokainen kaipaa. Siksi siitä puhuminenkin tuo hyvän mielen.

Niinpä tuntuu erikoiselta tällaisten miellelyhtymien jälkeen lukea sunnuntaipäivän yleisotsake, joka on ”Rakkauden laki”. Eivätkö sanat tunnu sulkevan toisensa pois? Toinen sana saa koko ruumiinkin jännitystilaan ja toinen rentoutumaan. Miten ne voisivat olla voimassa yhtä aikaa?

Sunnuntain evankeliumi tarjoaa mielenkiintoisen vastauksen ongelmaan.

Mies tahtoi tietää, mitä hänen tulisi tehdä saadakseen ikuisen elämän. Erikoista oli, että johtavassa asemassa oleva varakas mies tulee keskellä päivää, vieläpä juoksujalkaa sellaista kysymään.

Jotkut ajattelevat miehen kiusallaan sellaista kysyneen, minusta hän kyllä näytti olevan aivan tosissaan saatuaan Jeesuksen lopulta kiinni ja kysyessään: ”Hyvä opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta saisin iankaikkisen elämän.”

Olisi luullut Jeesuksen ryhtyvän heti vastaamaan miehen kysymykseen, mutta häntä näytti askarruttaneen miehen käyttämä ilmaisu, joten hän kysyi: ”Miksi sanot minua hyväksi? Ainoastaan Jumala on hyvä, ei kukaan muu.”

Miksi Jeesus tuollaiseen asiaan takerui? Kyllähän ihmiset käyttävät milloin minkäkinlaista puhuttelua tarkoittamatta sillä mitään erityistä. Jeesus kuitenkin tahtoi miehen pysähtyvän miettimään käyttämänsä puhuttelua. Onhan tietysti hyvä olla tarkka sanavalinnassaan, mutta oliko nyt oikea hetki alkaa opettaa sellaista asiaa, kun oli tärkeämpääkin mietittävää? Jeesuksen luo tullut mies jäi sanattomaksi. Hän ei osannut selittää sanavalintaansa.

Vasta sen jälkeen Jeesus alkaa vastata kysymykseen muistuttamalla kymmenestä käskystä.

Jeesuksen lopetettua mies näytti olleen ihmeissään: ”Opettaja, kaikkea tätä olen noudattanut nuoresta pitäen.”

Enää mies ei kutsunutkaan Jeesusta hyväksi opettajaksi, vain opettajaksi. Hänellä ei siis ollutkaan ollut mitään erityistä syytä pitää Jeesusta hyvänä. Sitä paitsi käskyjen mukaanhan hän oli elänyt. Oliko hän siis jo nyt ikuisen elämän perillinen?

Jeesus ei kuitenkaan lopettanut. Hän yhdisti vastauksessaan sunnuntain otsikon rakkauden laista: rakkautta katseessaan hän antoi uskomattomalta tuntuvan käskyn miehelle: ”Yksi sinulta puuttuu. Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten ja seuraa minua.”

Mies, joka vähää aikaisemmin oli sanonut täyttäneensä lain, huomaakin äkkiä rakastavansa omaisuuttaan enemmän kuin lähimmäisiään. Niinpä hän murheissaan kääntää selkänsä Jeesukselle ja poistuu tämän luota.

Lain ensimmäisen taulun kohdat liittyvät ihmisen velvollisuuksiin suhteessa Jumalaan. Toinen taulu puhuu velvollisuuksista suhteessa lähimmäisiin. Jeesus lähti liikkeelle niistä kysymyksistä, joita nykyäänkin yleensä ensimmäiseksi ajatellaan, kun puhutaan synnistä. Usein ihmiset sanoessaan, etteivät ole kenellekään mitään pahaa tehneet, ajattelevat juuri lain toiseen tauluun liittyviä säädöksiä. Ja ilmeisesti moni on yhtä vakavissaan kuin tämä rikas mies.

Mies ei aivan ilmeisestikään valehdellut ainakaan tietoisesti. Hän oli koettanut tehdä elämässään parhaansa ja täyttää velvollisuutensa kaikkia ihmisiä kohtaan, alkaen vanhemmista ja päätyen liikekumppaneihin. Keneltäkään hän ei ollut vääryydellä ottanut mitään itselleen. Kenenkään henkeä hän ei ollut vienyt eikä myöskään vietyt kenenkään aviopuolisoa. Mies oli siis kaikin puolin kunnollinen.

Rakkautensa osoitukseksi Jeesus pahoitti miehen mielen. Sellainen tuntuu

epäreilulta. Miksi Jeesus ei voinut edes hieman kehua miehen suorituksia? Miksi hänen täytyi tehdä toinen surulliseksi?

Toki itse kukin meistä tahtois kuulla vain miellyttäviä asioita itsestään. Mutta kun on kysymys ikuisen elämän saamisesta, kehut eivät auta. Jeesus rakasti miestä niin paljon, että osoitti tämän aran kohdan. Hän teki sen nostamalla tarkasteluun myös lain ensimmäisen taulun kohdat. Niistä ensimmäinen kieltää ihmistä ottamasta mitään palvontakohdetta Jumalan rinnalle. Rikas mies sai valittavakseen rikkauden palvelemisen ja Jumalan palvelemisen. Omaisuus oli ainakin siinä hetkessä rakkaampi. Näin Jeesus oli rakkaudessaan paljastanut heikon kohdan miehen kyvyssä täyttää käskyt. Ehkäpä ensimmäistä kertaa elämässään mies tajusi olevansa syntinen ihminen. Ei riitä, että täyttää velvollisuutensa lähimmäisiään kohtaan. Jumala vaatii myös täydellistä rakkautta itseään kohtaan. Ja se, joka ei siihen kykene, on mitantäyttämätön.

Miehen alkuperäinen kysymys oli ollut: ”Mitä minun pitää tehdä, jotta perisin iankaikkisen elämän?” Jeesus osoitti vastauksellaan miehelle, että kysymyksenasettelu oli ollut väärä. Ihminen ei milloinkaan täytä sitä mittaa, jota ikuisen elämän ansaitseminen edellyttäisi. Sen sijaan ikuisen elämä on siellä, missä vajuutensa tajunnut ihminen tulee syntinsä kanssa Jeesuksen armahdettavaksi, joka on ristinkuolemallaan hankkinut anteeksiannon jokaiselle mitantäyttämättömälle. Rikas mies kuitenkin käänsi ainakin siinä vaiheessa selkänsä Jeesukselle.

Kutsu lähteä Jeesuksen seuraajaksi tuli miehelle laiksi, jota tämä ei kyennyt täyttämään.

Olen silloin tällöin ommellut nappia, ja joskus on kestänyt hyvinkin kauan, ennen kuin olen saanut langan pujotetuksi neulansilmään. Mutta sitä, että kokonaisen

kamelinkin on helpompi mennä siitä läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan, tuntuu vaikealta tajuta.

Onko asia todella niin vaikea nimenomaan rikkaille? Mutta toisaalta Raamattu kuvaa rikkaiksi myös kaikkia, jotka luottavat itseensä ja omiin mahdollisuuksiinsa. Vain sairaat kun tarvitsevat lääkäriä. Ei kukaan, joka turvaa pelastuksen asiassa mihinkään itsessään olevaan, pääse perille. Meillä voi olla monenlaista omaisuutta, johon panemme turvaamme. Se voi olla varsinaisen rahan tai omaisuusmassan lisäksi myös fyysistä, henkistä, hengellistä ja sosiaalistakin. Mitä enemmän omaisuutta on, sitä vaikeampaa on hyväksyä sitä, ettei siitä ole apua, kun ratkokaan kysymystä ikuisesta kohtalosta.

Ei ihme, että Jeesuksen opetuslastenkin ilmeet vakavoituivat. Heidänkin mieleensä nousi sama kysymys kuin rikkaalle miehelle aikaisemmin: ”Kuka sitten voi pelastua?”

Jeesuksen vastaus oli murskaava: ”Ihmisille se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle. Jumalalle on kaikki mahdollista.”

Opetuslapsille antamassaan vastauksessa Jeesus näyttää sanovan, että rikas mies oli ollut lähempänä pelastusta kuin oli uskonutkaan. Ihminen ei voi itseään pelastaa, mutta ihmiseksi tullut Jumala voi pelastaa rikkaankin ihmisen.

Rikkaalta mieheltä Jeesus oli kysynyt: ”Miksi sanot minua hyväksi?” Niin Jeesus oli kysynyt, aivan kuin tahtoen tietää: ”Oletko sinä ymmärtänyt, että minä todella olen sinun Jumalasi ja että minä voin antaa sinulle ikuisen elämän?”

Mutta sitä mies ei ollut tajunnut. Siksi Jeesus antoi vaikean käskyn miehelle. Sen valossa tämä saattoi nähdä uudella tavalla sen, mihin asti ihmisen omat kyvyt riittävät ikuisen elämän hankkimisessa. Mies ymmärsi, etteivät ne riittäisi. Oivallus masensi miehen, ja siinä tilassa hän kään-

si selkensä myös Jumalalleen, joka ainoana voi antaa ikuisen elämän.

Neulansilmällä ei tarkoiteta vaikeakuista porttia Jerusalemissa, niin kuin jotkut ovat ajatelleet, vaan vajaan millin levyistä reikää metallisessa neulassa. Ja kuitenkin siitäkin on kamelin helpompi mennä läpi, kuin on rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan. Kuva kertoo hyvin, miksi rikkaan miehen alkuperäinen kysymys oli ollut niin vääriä. Pelastumisessa on aina kysymys Jumalan tekemästä ihmeestä. Ihminen ei voi sitä ottaa itselleen. ●

Jukka Norvanto

TL lähetysteologi, Ev.lut.
Lähetysyhdistys Kylväjä

Kristuksen kirkastumisen päivä

MARK. 9: 2–8

KIRKASTUSSUNNUNTAI 3.8.

Synoptisissa evankeliumeissa Jeesuksen kirkkaus on ennen kaikkea kätkeytyä kirkkautta. Jumalan ainosyntyistä Poikka katsellaan niissä kärsivänä Messiaana, hänen todellinen ihmisyytensä korostuu. Kirkastusvuoren tapahtumat ovat se hetki Jeesuksen maallisen vaelluksen aikana, jossa hänen jumalallinen kirkkaustensa hetkeksi paljastuu arkisten vaatteiden alta, ja ne harvat ja valitut, jotka ovat hänen kanssaan vuorella, saavat hetken katsella tuota kirkkautta. Jakso paljastaa meille Messiaan taivaallisen alkuperän: hän on enemmän kuin ihminen, hän on ollut ennen ihmiseksi syntymistään, hän on Jumalan rakas Poika ja häntä kunnioittavat Israelin historian suurimmat pyhätkin, jotka on paikalle kutsuttu. Kaikki alleiviivaa sitä, että tässä on enemmän kuin Mooses, tässä on hän, jolle Eliakin on vain airut. Kristuksen kirkastuminen ei kuitenkaan viittaa mihinkään pyhyyden tai voiman lisääntymiseen, ainoastaan sen näkyväksi tulemiseen. Kristushan omistaa tosi Jumalana koko jumalallisen kirkkauden.

”Hänessä on jumaluus ruumiillistunut koko täyteydessään” (Kol. 2:9).

Vaikka Jeesus on kirkastusvuorella näkyvällä tavalla kirkastunut, on suurin kirkastuminen vielä edessäpäin. Johanneksen evankeliumissa (Joh. 12:23–24) Jeesus liittää oman kirkastumisensa ennen kaikkea tulevaan kuolemaansa. On paradoksaalista, että Jeesuksen suurin kirkkaus piilee juuri suurimmassa heikkoudessa ja alennustilassa. Ristin kirkkaus on kätkeytyä kirkkautta, ja silti se on ”Jumalan voima ja Jumalan viisaus” (1. Kor. 1:24). Ristissä Jumalan rakkauden valtavuus ja hänen pyhyytensä ja voimansa suuruus tulevat uskon katseltaviksi. Ihmiskunnan toivo on ristinmuotoinen. Vain risti voi tuoda ihmiskunnalle armon, pelastuksen ja rauhan.

Inhimillisin silmin katsottuna ero Kirkastusvuoren säihkyvän hohteen ja kii-rastorstaiyön Getsemanen pimeyden välillä on valtava. Silti Jeesus oli kirkastettu myös Getsemanen yössä ja Golgatan ristin häpeässä. Tämä kätkeyty kirkkaus vaati opetuslapsilta uskoa. Heidän oli luotettava Isän sanaan, kun hän pilvestä todisti Pojastaan. Myös meidän on luotettava Sanaan. Ylösnousseen Kristuksen kirkkaus on meille täällä kätkeytyä kirkkautta. Vain Jumalan sana tuo sen meidän uskomme nähtäväksi. Me uskomme siihen ja odotamme sen tulemistä lopullisesti näkyväksi. Näinhän me tunnustamme myös (Nikean-Konstantinopolin) uskontunnustuksessa: ”Me uskomme – – yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen – –joka – – on kirkkaudessa tuleva takaisin tuomitsemaan eläviä ja kuolleita ja jonka valtakunnalla ei ole loppua – –.” Nyt elämme uskossa, silloin näkemisessä. Silloin Jeesuksen kirkkaus on vastaansanomaton kirkkautta, jonka edessä kaikkien polvien on notkistuttava ja jokaisen kielen tunnustettava, että Jeesus Kristus on Herra (Fil. 2:10–11). ●

Lauri Vartiainen

Perusta

**Uskon ja ajattelun avuksi
41. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa.**

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys ry | OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö | SROS
Suomen teologinen instituutti ry | STI

Vastaava päätoimittaja 2014–2016

Timo Junkkaala | timo.junkkaala@sro.fi
09 5123 9110, 050 545 8446

Toinen päätoimittaja 2014–2016

Timo Eskola | timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri ja taittaja

Paula Eskola | paula.eskola@sro.fi
050 361 4099

Ulkoasun suunnittelu

Teemu Junkkaala | teemu@gstj.fi

Toimitus 2014–2016

Soili Haverinen | soili.haverinen@opko.fi
Ville Kettunen | ville.kettunen@helsinki.fi
Markus Korri | markus.korri@opko.fi
Leif Nummela | leif.nummela@uusitie.com
Elina Rowland | elina.rowland@gmail.com
Arno Toivanen | arno.toivanen@meili.fi
Lauri Vartiainen | lauri.vartiainen@sro.fi

Neuvottelukunta 2014–2016

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Juha Auvinen, Ville Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen, Sammeli Juntunen, Lauri Melamies, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Tapio Puolimatka, Erkki Ranta, Teuvo V. Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Jouko Talonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

Yap | tilaajapalvelu@yap.fi
0303 9778

Tilauhinnat 2013

Opiskelijatilaukset 15 €/vuosi, kestotilaukset 38 €/vuosi, määräaikaistilaukset 41 €/vuosi, irtonumerot 7 €.

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) × 193 mm (kork.) 250 €,
½ sivu: vaaka 130 mm × 96,5 mm 140 €,
pysty 62,5 mm × 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5 mm.
Hintoihin lisätään alv. (24 %).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi |
050 361 4099

Kirjapaino

Kirjapaino Uusimaa. Perusta-lehti painetaan ympäristöystävällisesti.

Aikakauslehtien liiton jäsen.
ISSN 0355-7111